

INFORME HERÀLDIC – PROPOSTA D'ESCUT PER AL MUNICIPI DE RIUDARENES

ANTECEDENTS

En data 25 de setembre de 2020, l'Ajuntament de Riudarenes va acordar iniciar l'expedient d'oficialització de l'escut del seu municipi, i va sol·licitar a la Direcció General d'Administració Local, en data 14 d'octubre de 2020, l'assistència tècnica per a l'elaboració del projecte corresponent, d'acord amb l'article 39 del Decret 139/2007, de 26 de juny.

L'Ajuntament de Riudarenes acompanya la seva sol·licitud amb documentació històrica del municipi.

Un cop revisada i analitzada la documentació aportada per l'Ajuntament, redacto l'informe amb la proposta d'escut per al municipi de Riudarenes, que ha de constar a l'expedient, per tal que l'Ajuntament la prengui en consideració i pugui continuar amb el tràmit d'oficialització corresponent.

NORMATIVA APLICABLE I FONTS CONSULTADES

- Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril (articles 36 i 38).
- Decret 139/2007, de 26 de juny, pel qual es regulen la denominació, els símbols i el registre d'ens locals de Catalunya (articles 18 a 33 i 39 a 41).

CONSIDERACIONS DE CARÀCTER GENERAL

Segons el que es disposa en el Decret 139/2007, els ens locals territorials i les entitats municipals descentralitzades poden adoptar un escut, una bandera i un emblema com a símbols locals. També poden rehabilitar els que històricament els corresponguin i modificar o canviar els que tinguin establerts.

S'entén per escut un símbol format per una superfície entre línies, anomenada camper, on es representen diferents elements, anomenats càrregues heràldiques. La forma de l'escut que s'aplica als ens locals de Catalunya és la caironada, és a dir, la d'un quadrat recolzat sobre un dels seus vèrtexs.

Els elements de l'escut i de la bandera s'han de fonamentar en fets històrics, accidents geogràfics, característiques pròpies de l'ens local o en el seu nom. En qualsevol cas, s'han de respectar les normes de l'heràldica i de la vexil·lologia.

Només poden incorporar el senyal de Catalunya al seu propi, aquells municipis que hi tenen dret històric, pel fet d'haver-ne rebut la concessió reial o d'haver estat ciutat o vila de jurisdicció reial. L'escut de l'ens local es pot utilitzar a partir de la seva oficialització, i el seu ús és privatiu de l'ens que l'ha adoptat.

Per a la creació d'un escut municipal s'han de tenir en compte una sèrie de recomanacions que han esdevingut principis o regles heràldiques i que s'apliquen per tal de no provocar una dispersió de criteris que faria de l'heràldica una ciència poc seriosa.

El principi fonamental de l'heràldica és la senzillesa. En un escut han d'aparèixer poques figures (entre una i tres), com també pocs esmalts i particions. Les particions estaran condicionades per l'ús que la corporació n'ha fet al llarg dels anys, o en municipis de noms compostos o amb diversos nuclis de població que s'han volgut representar a l'escut. L'aplicació d'aquest principi propicia un altre que és el de la claredat.

Els esmalts han de complir la primera norma heràldica, mai no pot anar metall sobre metall ni color sobre color, així s'aconsegueix el contrast i s'afavoreix la bona visualització de l'escut. Hi ha esmalts neutres, com la porpra, els folres, als quals no se'ls aplica aquesta regla i poden combinar-se amb metall o amb color indistintament. També hi ha excepcions a la regla com els mobles somats, ressaltats, rivetats; els fruitats, el botonat i barbat en les flors.

Els mobles –peces o figures- s'han dibuixar sense perspectiva o ombres, han d'omplir el camper, estar ben delimitats i sense tocar-se entre ells, ni tocar les vores de l'escut, llevat d'alguns termes comuns a figures (somat, sostingut, etc.). S'ha d'evitar dibuixar els mobles massa petits ja que no es distingirien en el camper i a més no permeten la seva perfecte visibilitat i identificació.

Les peces i les figures s'han d'ordenar i col·locar en la posició que els correspon segons les regles heràldiques, si no és així s'ha d'indicar expressament en el blasonament.

Sempre que sigui possible no s'utilitzaran figures humanes, encara que sí es poden usar els seus membres. No es representaran figures al natural, com animals, o elements naturals o arquitectònics. En el cas dels sants, cal usar els atributs que els identifiquen.

Els arbres, plantes, accidents geogràfics, etc., majoritàriament, són elements genèrics estesos a bona part del territori, cal no abusar-ne del seu ús, a menys que facin una referència explícita al nom del municipi. Els arbres i plantes s'han de dibuixar arrencats, és a dir no integrats al sol o terrassats

Les armes parlants o senyals parlants també són una bona solució per a la confecció dels escuts. Poden derivar de l'etimologia del nom del municipi o d'una aproximació fonètica a aquest nom, encara que no tingui base científica.

El timbre és l'acompanyament col·locat damunt d'un escut. En els ens locals territorials és una corona, ordinàriament la mural, i aquesta indica el tipus i la categoria de l'ens local. Els escuts de les entitats municipals descentralitzades no en porten de corona. A Catalunya, a diferència de molts municipis de la resta de l'Estat espanyol, la corona se situa sobre l'escut però sense tocar-lo.

Quant als acompanyaments o ornaments exteriors de l'escut, llevat de la corona, aquests no es blasonen ni s'oficialitzen.

En la Resolució d'oficialització de l'escut el que s'oficialitza és el blasonament i encara que la Resolució s'acompanya del dibuix de l'escut, les figures, sent les mateixes, poder tenir alguna variació sense desvirtuar-ne el resultat, i atenent-se sempre als esmalts exactes i a les figures disposades correctament i plenes.

Finalment, pel que fa a l'elaboració dels escuts municipals, s'ha de tenir en compte que molts dels escuts municipals existents a Catalunya han derivat i s'han creat a partir dels segells que els ajuntaments han utilitzat al llarg dels anys, i bona part d'aquests segells es troben recollits, en la Secció de Sigil·lografia de l'Arxiu Històric Nacional a Madrid, com també a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. La comunicació i presentació a Madrid d'una còpia dels segells utilitzats per les corporacions i organismes de l'Administració pública va ser una obligació a partir de finals del segle XIX.

Aquests segells conservats solen fer esment al patró de la població, o a l'etimologia del nom del municipi, o pobles que el configuren. O a activitats econòmiques (agricultura, ramaderia, etc.) i a fenòmens o situació geogràfica rellevant (mar, valls...). Són una lliure representació de l'autor, per tant s'ha d'anar en compte a l'hora d'utilitzar les figures que hi apareixen per a una correcta confecció dels escuts.

CONSIDERACIONS DE CARÀCTER PARTICULAR

L'Ajuntament de Riudarenes desitja tenir un escut oficialitzat per al seu municipi, adaptat a les normes heràldiques i a les disposicions sobre aquesta matèria vigents a Catalunya.

En aquests moments l'Ajuntament fa servir un escut no oficialitzat, quadrilong (en forma de rectangle amb la base arrodonida), i no caironat que és la forma que s'aplica als escuts dels ens locals de Catalunya (article 26 del Decret 139/2007), i que Catalunya va adoptar a principi dels anys 80, arran de la recomanació que es va fer en la reunió internacional d'heràldica (Roma 1958), per diferenciar les armes cíviques de les gentilícies.

Després de consensuar-ho amb l'Ajuntament de Riudarenes s'ha decidit fer un escut quarterat en sautor per encabir les càrregues que desitja i ha suggerit el mateix Ajuntament.

L'escut actual de l'Ajuntament de Riudarenes és truncat, a la primera partició, d'or, té cinc faixes ondades d'atzur i argent; i la segona partició, d'or, està carregada amb quatre pals de gules.

El nom del municipi de Riudarenes deriva de l'aigua i de les arenes que arrossegueu les rieres que passen pel seu terme. La principal, és la riera de Santa Coloma, un dels afluents de La Tordera, que pel seu pas per Riudarenes, bàsicament, rep aigua de la riera de l'Esparra, del torrent del Vilarràs i del riu d'Esplet (font cartogràfica de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya).

Per tant, les faixes ondades es mantenen per conservar la naturalesa d'escut parlant, atès que fan referència a l'aigua que dona nom al municipi, i a més, el poble hi està acostumat, en ser peces que ja consten en l'escut actual.

Riudarenes va esdevenir cap de batllia del Vescomtat de Cabrera. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Riudarenes vol que les armes del Vescomtat de Cabrera hi sigui a l'escut, perquè com assenyala el mateix Ajuntament "per la història i el patrimoni local, i dels pobles veïns, a Riudarenes ens identifiquem amb el Vescomtat de Cabrera".

L'Ajuntament també demana que a l'escut aparegui, una garba de blat i una falç, en al·lusió a la Guerra del Segadors. La vila de Riudarenes va patir un gran saqueig i incendis que van tenir força repercussió en aquella revolta, i ha quedat com un fet destacat de la seva història. Per això actualment, fins i tot, un dels gegants del poble porta com a complement una garba de blat i una falç, en record d'aquells fets.

Els esmalts emprats a l'escut de Riudarenes són l'argent (o blanc), *Pantone® 877*; l'atzur, *Pantone® 298 U*; l'or, *Pantone® 871* (o groc -Process Yellow), el sable, *Extra Black*, i el sinople, *Pantone® 375*. En pintar en paper els metalls or i argent, aquests seran daurat i argentat o groc i blanc, respectivament; però en un mateix dibuix no s'usarà daurat i blanc, o groc i argentat.

CONCLUSIONS

D'acord amb les consideracions anteriors, presento el blasonament i el dibuix de l'escut per al municipi de Riudarenes d'acord amb la proposta de l'Ajuntament, perquè aquest la prengui en consideració i completi el tràmit reglamentari corresponent.

Blasonament de l'escut del municipi de Riudarenes:

Escut caironat quarterat en sautor: al 1r, de sinople, una garba de blat d'or en pal, ressaltada d'una falç de sable posada en faixa; al 2n i al 3r, d'argent, tres faixes ondades d'atzur; al 4t, d'or, una cabra arrestada de sable i la bordura de peces de sable. Per timbre, una corona mural de vila.

Imatge de l'escut del municipi de Riudarenes:

